

580647683

סיכום שנתי 2021

עמותת אלבאכור לקידום ילדים בגיל הרך בחברה הערבית בנגב



שנת 2022 נפתחה בשתי בשורות נפלאות: הצטרפות של גدير האני, פעילת שלום וצדק חברתי שהיתה מעורבות בהקמת מיזמים גדולים בנגב כמנכ"לית שותפה והשלמת התהליך של העמותה להקמת מיזם משותף עם תכנית החומש, אשכולות נגב מזרחי ומערבי ובמימון של משרד הבריאות וקרנות.

מטרות על של המיזם המשותף

1. הרחבת תכנית "מכתבתי אלאולה – הספריה הראשונה שלי" לכלל הישובים הבדווים בנגב.
2. עיגון הספריות כבסיס לתכניות התערבות חדשות בקהילה, חלקן בשיתוף פעולה עם עמותות קולגות.

פעילויות העמותה כיום

הורים וילדים

1. תכנית "מכתבתי אלאולה" פועלת כיום בטיפות חלב ברהט, כסייפה שגב שלום ובמ.א אלקסוס. בסך הכל הקימה העמותה בשלוש שנות קיומה 8 ספריות חדשניות ומושקעות. כ- 3,000 אימהות כמנויות לספריות. כ- 600 מהן משתתפות בקבוצות וואטסאפ ומקבלות באופן סדיר סיפורים, טיפים לקריאה משותפת ותכנים חינוכיים נוספים אחת לשבוע ישירות אליהן לטלפון הנייד. תכנים אלו עולים בשלל פלטפורמות נוספות של העמותה הנגישות לכל: אתר אינטרנט, פייסבוק, אינסטגרם ויו טיוב של העמותה. הנגשה נוספת מתקיימת באמצעות תכנית "כיתאב לעינד אלבאב - ספר עד הבית" – סטודנטיות מילגאיות מטעם "אג'יק מכון הנגב" מעבירות ספרים לבתי המנויות בהתאם להנחיה המקצועית של מדריכת הספרייה. שתי ספריות נוספות דו לשוניות המיועדות לשרת את תושבי ירוחם – רחמה ולוד נמצאות בתהליכים מתקדמים של איגום משאבים.
2. הרחבת פעילות הספריות לקהלים חדשים: משפחתונים, מעונות יום וגני ילדים. יצירה והפצה דיגיטלית של סרטוני סיפורים בשפת הסמנים לטובת הורים עם לקות בשמיעה.
3. הפעלת תכנית "חצרות" המנגישה שעות סיפור והדרכה על חשיבות הקריאה בחצרות בתים ברהט ובעבדה בשיתוף פעולה עם "אשלים - הג'וינט".

אחד המנבאים המרכזיים למוביליות חברתית היא התפתחות שפה בגיל הרך. היצע מצומצם ביותר של ספרים לשכבת גיל זו בנגב מדגישה את החשיבות העצומה של הספריות לתושבים כמו גם ההדרכה על חשיבות הקריאה והתאמת התכן לגיל הילד.

א.נשי מקצוע

הודות לתרומה ייעודית לנושא – הפעלת מסלולי הכשרה לנשים לעבודה בתחום הגיל הרך. ההכשרות הראשונות תהיינה "מספרות סיפורים" ו"פעילות בתנועה הורה – ילד". כוח אדם מיומן ומקצועי זה יועסק באמצעות העמותה (או באופן עצמאי על פי בחירת הנשים) במשפחתונים, מעונות יום, גני ילדים והכיתות הנמוכות, מרכזים לגיל הרך, טיפות חלב, מתנ"סים ועוד. העמותה ביחד עם תכנית החומש תקים שולחן עגול של מעסיקים ממשלתיים ואחרים שיתחייבו להעסקת בוגרות ההכשרות.

למהלך של הכשרת כוח אדם מקומי נשי בתחום זה, השלכות משמעותיות ברמת הפרט והקהילה. החל **בהיבט הכלכלי** של יציאה מעוני באמצעות יצירת מקומות עבודה מקובלים חברתית בתחומי הישוב עם שכר גבוה יחסית, תרומה חשובה **למעמד האשה בחברה הבדווית**: כל אישה הופכת שגרירה מומחית במשפחתה וביושבה. וברמת **החוסן הקהילתי** הגברת תחושת ביטחון ואמונה של הקהילה בכוחה.

קובעי מדיניות

1. העמותה לוקחת חלק פעיל בכל הליכי התכנון המתבצעים בנגב בתחום חינוך, רווחה ובריאות בגיל הרך. בשנה החולפת השתתפה העמותה בתכנית אלף הימים של אשלים וכן בשולחנות העגולים של תכנית החומש 2398.
2. גיוס תומכים מקרב הקהילה: גיבוש קבוצת אנשי עסקים המוכנים לתרום לתכנית, חלקם מעורבים בתכנון ומימון מרכז אזורי לספרות ילדים.

תודה לשותפינו ברשויות, במשרדים הממשלתיים, אשכולות נגב מזרחי ומערבי, אשלים הג'וינט, הקרנות התומכות בנו: קרן יד הנדיב, NCJW, The Kennedy Leigh Charitable Trust, חגי וג'ודי אבישר, קרן משפחת ארקין ואחרות.

השתלמות עם מומחית ספרות ילדים, גב' מנאל סעאבנה.



סיפור שנשלח באמצעות מערכת הדיגיטל



OMEP- Israel - ישראל
World Organization for Early Childhood
ארגון עולמי למען הילד בגיל הרך



עמותה ישראלית
למען הילד בגיל

ע.ר. 1-689-007-58

31 מרץ, 2019
כ"ד אדר ב, תשע"ט

לכל מאן דבעי,

הנדון: עמותת אלבאכור - לקידום ילדים בגיל הרך בחברה הערבית בנגב

"העמותה הישראלית למען הילד בגיל הרך" מקיימת קשרים מקצועיים עם "עמותת אלבאכור" למעלה משנה. המניע ליצירת הקשר נובע ממטרות העמותה לגיל הרך שאחת מהן קוראת ל"הבטחת שוויון הזדמנויות לכל ילדה וילד ללא הבדל דת, גזע, מין ומעמד אזרחי".

במהלך השנה החולפת קיימנו מספר מפגשים, בהם לקחו חלק הגב' שלומית סומך-להמן, מנהלת "עמותת אלבאכור", נציגות מ"עמותת אלבאכור" ונציגות הנהלת העמותה לגיל הרך. במקביל, קיימנו שני סיורים במגזר הבדואי בדרום, בהם ביקרנו במסגרות בהן פועלת "עמותת אלבאכור" ונחשפנו לתוכניות אותן היא מפעילה, ביניהן:

- "כתבתי אלאולה – הספרייה הראשונה של...." שמטרתה הנחלת חשיבות הקריאה באמצעות ספריות מודרכות בטיפות החלב בקרב הקהילה הבדואית בנגב.
- תוכנית הפיילוט "אנא וטיפלי - אני וילדי", המזמנת לאימהות ופעוטות סדנאות לליווי התפתחותי בין-מקצועי המונחות ע"י מלווה התפתחותית ועובדת סוציאלית.

במסגרת קשרינו התרשמנו רבות מחברי "עמותת אלבאכור". הכרנו אנשי מקצוע, יהודים ערבים ובדואים, בעלי ניסיון בפיתוח תכניות ומיזמים חברתיים בחברה הערבית בנגב. זכינו להכיר נשות מקצוע מונחות ע"י חזון להביא למהפך בתחום הגיל הרך במגזר הבדואי ופועלות בנחישות, באמונה וברצון עז להגשים מטרה זו.

משיחות שקיימנו עם נציגות "עמותת אלבאכור" למדנו על תהליכים שעברה העמותה לביסוס פעילותה ולהרחבתה במהלך השנה האחרונה, על מהלכים לאתר גורמים לתמיכה במיזמים שלה, ועל שיתופי פעולה עם גורמים כמו: משרד הבריאות, משרד הרווחה, רשויות מקומיות וציבור ההורים.

"העמותה למען הילד בגיל הרך" שואפת להמשך שיתוף הפעולה עם "עמותת אלבאכור" בישראל. נשמח באם נציגה משלהם תשולב בוועד המנהל שלנו, במטרה להמשיך ולקדם את המודעות לצרכי כלל הילדים בגיל הרך בכל מגזרי החברה הישראלית.

בברכה,

רינה שטרן,

ממונה על תחום המגזר הבדואי

ה"עמותה הישראלית למען הילד בגיל הרך"

עמותה ישראלית למען הילד בגיל הרך

www.israelforkids.org.il

דוא"ל omep@israelforkids.org.il

Prof. Naama Atzaba-Poria,
Ben-Gurion University of The Negev
Department Of Psychology
P.O.B 653, Beer-Sheva 84105, ISRAEL
Tel: 08/6428517 Fax: 08/6472072



פרופ' נעמה עצבה-פוריה
אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
המחלקה לפסיכולוגיה
ת.ד. 653, באר-שבע 84105
טל: 08/6428517 פקס: 08/642072

Email: nap@bgu.ac.il

15.4.2019

פרוייקט הקמת ספריות בחברה הבדואית

פרוייקט הקמת הספריות בתחנות טיפות חלב חברה הבדואית, הנו פרויקט חשוב ביותר ופורץ דרך. רוב הילדים בגיל הרך בחברה הבדואית נמצאים עם האימהות בבתייהם ולמעשה לא נחשפים לספרים עד היכנסם לבית הספר. יתרה מכך, רבות מהאימהות בעצמן ללא גישה לספרים. מצב זה בעייתי במיוחד נוכח ההבנה שלנו כיום, ממחקרים בתחום, כי הקריאה המוקדמת בגיל הרך, מסייעת הן להתפתחות קוגניטיבית, והן להתפתחות רגשית של הילדים. הקריאה בגיל הרך מאופיינת גם בקרבה החשובה לחיזוק קשר הורה-ילד. למיטב ידיעתי, לא קיים פרויקט מסוג זה בארץ. זהו פרויקט חשוב, ייחודי ומעל הכל, מותאם לתרבותית.

אני רואה בהתלהבות רבה את המיזם הנוכחי ותומכת בו. אני חושבת שזו הזדמנות ליצור שינוי משמעותי לילדים ולמשפחות. הכנסת הספריות ועבודת המלוות בתחנות השונות, ינגישו את הספרים ויחזקו את תרבות הקריאה בקרב אימהות וילדים. למעשה מדובר בהתערבות קהילתית המהווה צעד חשוב באוריינות והתפתחות של ילדים בחברה הבדואית. בברכה,

(נעמה עצבה-פוריה)

פרופ' נעמה עצבה-פוריה

ראשת המגמה לפסיכולוגיה התפתחותית, המחלקה לפסיכולוגיה

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב



לשכת הבריאות מחוז דרום / מחלקת הסיעוד
Southern District Health Office

משרד
הבריאות
לפנים בריאים יותר

"בנאכ יבאחן הצע בישראל"
דוד בן אריון

כ"ה בניסן, התשע"ט
30 אפריל 2019
סימוכין: 453579619

לכבוד:
מר אריאל למדני
מנהל תחום משאבים ותכנון
אגף לפיתוח כלכלי חברתי בחברה הבדואית בנגב
הרשות לתכנון ופיתוח ההתיישבות והכפר
שלום רב,

הנדון: תוכנית "מכתבתי אולאלה" – הספריה הראשונה שלי"

התוכנית שבנדון מטעם עמותת "אלבכור" פועלת בשיתוף לשכת הבריאות באר שבע וטיפות חלב. במסגרת התוכנית מופעלות ספריות לפעוטות בתוך טיפת חלב.

התוכנית מתקיימת בטיפות חלב ברהט ובכסיפה מאוקטובר 2018, ומהווה מודולה ראשונה בתוכנית רחבה יותר שמטרתה הנחלת חשיבות הקריאה והטמעתה בקהילה הבדואית בנגב. טיפות החלב הן הפלטפורמה הנכונה להפעלת תוכנית זו בשל היותן מרחב מקובל לפעילות בקרב האימהות הצעירות.

הגב' בת שבע שמואל הינה רפרנטית מטעם לשכת הבריאות המסייעת בקידום התוכנית.

הפעלת התוכנית והרחבתה הינה נדבך חשוב בהתפתחות הפעוטות ובהנחלת הקריאה בקהילה הבדואית.

בכבוד רב,

עינת ביטרן
ס/אחות מפקחת מחוזית

העתקים: ד"ר מיכאל גדלביץ – רופא המחוז, כאן
ד"ר מנואל כץ – ס/רופא המחוז, כאן
גב' ליאורה שחר רוטברג – אחות מחוזית, כאן
גב' בת שבע שמואל – אחות מפקחת אזורית, כאן

עב/חר

15.4.19

לכל מאן דבעי

הנדון: אלבאכור

עמותת אלבאכור, בהובלתה של שלומית סומך להמן, עושה עבודה חשובה ביותר לקידום התפתחות ילדים בחברה הבדואית. הארגון זיהה את מרחב טיפות החלב כמקום בעל פוטנציאל משמעותי לקידום התפתחות ילדים ותמיכה בהורים (ובמיוחד אימהות), בהיותו השירות היחיד אליו מגיעים כ- 97% מהאימהות והתינוקות עד גיל שנתיים. אלבאכור פועלים לנצל את המרחב של טיפות החלב להנחיית אימהות לחיזוק הקשר עם ילדיהם ובמיוחד להגברת האוריינות על ידי הקמת ספריות בתוך טיפות החלב והכשרת נשים בדואיות המנחות את האימהות כיצד לקרוא ספרים לילדיהם ומפעילות את מערך השאלת הספרים.

לפעילות זו חשיבות אדירה במציאות החיים של החברה הבדואית בה הצרכים בכלל ובפרט של תינוקות בשנות חייהם הראשונות הם מורכבים ורבים.

בברכה,

אפרת דגני טופורוב

אחראית גיל רך וחינוך, יד הנדיב

מכתבתי אל-אולה - מכתב המלצה

שלום רב

ברצוננו לחלוק את התרשמותנו מפרוייקט מכתבתי אל-אולה - ספרייתי הראשונה, שמבוצע ע"י עמותת אלבאכור לקידום ילדים בגיל הרך בחברה הערבית בנגב.

פגשנו בשתי תחנות טיפת החלב את המנהלות, מדריכות, אמהות ופעוטות, וכמובן את הספרים עצמם. פגשנו נשים מרשימות: יוזמות, סמכותיות ובטוחות בעצמן, שבאו לשנות ולקדם מתוך החברה וברגישות הנדרשת, מתוך כבוד ובלי התנשאות, בכוונה לשפר ולא לשבור.

החברה הבדואית בנגב עוברת תהליך מואץ של עיור. תהליך העיור נראה היטב בשטח - שכונות, כבישים, בתים, אולם יש לוודא שגם הצד החברתי יתקדם ויבנה במקביל ויתאים את עצמו למציאות החדשה. עלינו כאזרחי ומוסדות המדינה לעמוד לצידם של שכנינו הבדואים בשעה מאתגרת זאת.

התרשמנו שעמותת אלבאכור בחרה פעילות חשובה מאין כמוה - השקעה בגיל הרך באמצעות הקראת סיפורים, תוך כדי חיזוק המשפחה והמוסדות הקהילתיים. פעילות הקראת הסיפורים במסגרת המשפחה הלהיבה אותנו - מי לא מתחבר לסיפורים שהוריו הקריאו לו בילדותו ושהקריא בעצמו לילדיו? בנוסף אלבאכור איתרה את המקום לפגוש את האמהות - תחנות טיפת חלב, שמספקות סביבה מכילה ומוגנת.

אנו מאחלים לעמותת אלבאכור להגדיל את הפעילות, לגייס את המשאבים הנדרשים, להביא טוב לחברה הבדואית ודרכה לחברה הישראלית על כל מרכיביה.

הילדים גדלים מהר - אנו בטוחים שכל שקל יחזיר את עצמו פי כמה וכמה ובשנים הקרובות.

מברכים

עמרי קדם - בשם הצוות למעורבות חברתית, קיבוץ בארי

מכתב
100-20-42
אשרף יעניש